

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területen-
ként 8 fillér.
Nyilttér és magán-
érdekű közlemények
sorokint 40 fillér.

Megjelenik
minden nap, az ün-
nepek és vasárnapok
kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Idő küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Az olasz trónbeszéd.

Debreczen, aug. 13.

Viktor Emánuel trónbeszéde egy tetterős ifju király nemes elhatározásáról, munkára készségéről és szabadelvűségéről tesz tanubizonyoságot.

Megemlékezve a kegyelet azon megnyilatkozásáról, melyet népe a közelmúlt tragikus eseménynél atyja emléke iránt tanusított, háláját fejezi ki a ragaszkodás és szeretet iránt s igéri, hogy hitvesével együtt életüket a hazának fogják szentelni. Említést tesz ezután a külföldi hatalmakkal való barátságos viszonyról s arról, hogy Olaszország mindig a békének volt leghatásosabb eszköze s ennek fenntartását a jövőre is főcéljául fogja tekinteni, mert nemcsak külső, hanem belső békére is szüksége van országának.

Különösen kitűnik e beszéd a benne megnyilatkozó magas honszeretet és demokratikus szellem által, mely egy nemzetével érzelmben gondolkodásban összeforrott uralkodó kijelentéseinek benyomásával hat reánk és Olaszország jövőjére, a szerencsétlen és megpróbáltatásokban gazdag nemzet jövő boldogulására kedvező kilátást nyújt.

A béke szempontjának hangoz-

tatásán kívül minket főleg azon része érdekel e magas szárnyalású eszmékben dus beszédnek, mely az ifju nemzedéknek a becsületes munka kultuszára, a becsületérzésre való nevelésével foglalkozik s mely a nemzet minden erejét felhasználónak tartja az olasz egység és szabadság megóvása érdekében s végre mely a szabadelvű intézményekben való bizalmat hangsúlyozza s a vallás- és hazaszeretet érzésére hivatkozik. — Valóban, Olaszországnak oly uralkodóra van szüksége, ki különös súlyt helyez arra, hogy országában a becsületes munka kultusza és a becsületérzés az ifju nemzedék nevelése útján ápoltsék és fejlesztesék s hogy ez érzelmek a vallásosságban és hazaszeretben olvadjanak össze, mert Olaszországban az erkölcsök meglehetősen lazult állapotban vannak és kétségtelen tény, hogy azon országban, mely vallásos intézményei és a vallás külső kifejezései tekintetében talán a leggazdagabb, a legtöbbet vétkeznek a vallás parancsai ellen s ott, hol a legtöbb a vallásos szertartás, a szívekben legkevésbé vallásos érzés lakozik. Talán ennek a körülménynek tulajdonítható, hogy a szociális tévelygések oly termékeny talajra találtak a szép Olaszországban, hol a nép egy bizonyos osztályában a munka ismeretlen

fogalom s a koldulás életfentartási eszköz.

Ezért nagy szükség van arra, hogy azon eszmék, melyeket Viktor Emánuel király trónbeszédjében hangoztatott, az olasz társadalomban megvalósulást nyerjenek, mert az a társadalom, mely a mivelt világ társadalmi békéjét állandóan veszélyezteti az elégtelen elemek kiárasztásával, valóban reformálásra szorul s méltó arra, hogy oly intélemben részesüljön, mely a legmagasabb helyről ered s a legünnepelesebb állami aktusnál nyer kifejezést.

Olaszország szegénységének és a társadalmi életében az utóbbi időben oly sűrűn megnyilatkozó ziláltságának oka leginkább abban található, hogy a nép egyrésze sem a munkát, sem a szabadságot nem becsülte meg érdeme szerint. Ez a nagy nemzet nemcsak erényeiben, hanem hibáiban is túlzónak mutatkozik s ha a modern tudomány és művészet Olaszországban oly kiváló képviselőket mutat fel, kik előtt az egész művelt világ tisztelettel hajlik meg, viszont Európa irtózáttal és borzadályal fordul el azon erkölcsi aberrációktól, melyeket az olasz nemzet fiai az újabb időben napról-napra tanusítanak.

A társadalmi, a politikai szabadságnak oly pregnans megsérté-

TÁRCZA

Bucsu.

Sok bus legény ajakáról dalba kezd a bánat,
Visznek rózsám, kedves rózsám, messze katonának.
Csak egy legény kiált így fel hangos jó kedvébe;
„Ugy is megcsalt az a kis lány, nem busulok
jértte!”

Elfutták a takarodót, itt a gyászos este,
Hej, annak az egy legénynek, de más lett a kedve.
Csakóját szemére huzza, hogy senki se lássa,
S oda borul könyes szemmel a lóva nyakára.
Farkas Imre.

Etelka.

Hogy ez is megtörténhetett . . . A lapok hasábos híreket irtak róla. „Egy csodaszép asszony öngyilkossága”. „Virághalál”. „A legszebb asszony temetése.”

Az okot találgatták, de senkinek sem sikerült megtudni, mi vitte azt a szép urinőt végzetes tetterre. Férjével — ugymondják — a legjobb egyetértésben élt, szerette gyermekeit. Jólét, ünnepeztetés vette körül. Szegény kis Etelka!

Te édes, bájos, örökké daloló vig csodaszép, hogy neked is meg kellett válnod ilyen korán az élettől. Pedig, hogy szerették mindnyájan, kik ismerték! Ude, szép leányos arca, délezeget termete, elbájoló tartása, moz-

dulatai, járása mind-mind a szerelemtől be-széltek. És a tekintete — az egyszerűen igéző volt. Ölelt, esókölt szemével kérdezt, felelt, kacagott, anélkül, hogy ajkát mosolyra vonná. Csodás, égő, szép fekete szemek varázsa de sok ember nyugalalmát rablák ell!

Soha rokonszenvesebb házaspárt nem láttam, mint ők: Etelkát férjével. Délezeget, elegáns alak mindkettő. Ha végig sétáltak az utcán, utánok fordultak az emberek.

Köszöntötték őket mindenfelé s ők mosolyogva integettek vissza boldogan. Azután csak nem törődtek senkivel, csak még jobban egymáshoz simultak szerelmesen, boldogan. Akkor láttam először: ez az asszony tud esókölni a szemével is.

Egyetlen egyszer találkoztam vele, mikor egyedül volt. Fekete fátyolos kalapja mélyen az arcába huzva, — alig ismertem reá. Köszöntöttem őt, nem viszonzta. Talán nem is vett észre. Vagy talán nem akart látni. Valami kimondhatatlan sejtelemről üzve, szomorúan követtem őt. Még ilyenek nem láttam soha. Szemei alatt sötét karikák, ajkai összeszorítva, mintha vissza akarná fojtani bánatos sirását. És olyan lassan ment, olyan öregeesen — egyedül.

Hűvös őszi szél keletkezett s heves ostromlással támadta fátyolát. Lobogtatta mint egy vészjelet. De ő nem vette észre az idő változását, csak járt tovább . . . tovább. Féltem hozzá közeledni, pedig barátjának tekinthettem magam. De ezt az asszonyt nem ismertem, nem láttam még soha.

Mikor visszafordult, elment mellettem alig három lépésnyire és megint nem viszonzta üdvözlő köszönetésemet. Felém sem nézett. Mintha lelke nélkül járna. Akkor indult hazafelé.

És én nem láttam többé ez édes, bus asszonyt, csak három nappal utóbb — a ravatalon.

A lapok a mai kor modern betegséget, az ideghajt emlegették, mint okot, mely halálba üzte a szép, fiatal teremtést. S hasábosokat irtak temetéséről, a virágok sokaságáról, mely elborította koporsóját s a halottas szobát teljesen. A közönség pedig, mely tömegesen jelent meg a temetésen, lázas kíváncsisággal olvasta a híreket, mely a férj kétségbeesítő bánatáról szólt, — beszéltek róla két-három napig, aztán elfeledték őt is. Én egy levelet olvastam tőle, minden sora emlékezetemben maradt s nem tudom felejtteni soha sem.

Ime a levél:

Szeretném eltalálni: szeszély-e vagy asszonyi gyöngöseség, rémlátás csupán, hogy úgy érzem — meghalok nem sokára. Majd egy napon én nem leszek már és minden egyéb marad mégis a régiben. Derűs napfény a levegőben, égető sugarak nyílásra készílik a fakadó bimbókat. Szín, illat mindenfelé. S az emberek mosolyogva jönnek-mennek, közöttük azok is, kik szerettek engem. Pedig én akkor elmúltam már!

seivel, mint Olaszországban, ez idő szerint sehol sem találkozunk s ha nem tudnók, hogy e visszaélések egy még kiforratlan társadalom amalgamizálásának tünetei, melyek az egygyéolváadáshoz vezetnek, kétségbe kellene esnünk a felett, hogy az olasz egység valaha társadalmi tekintetben sikerülni fog.

A vallás és a hazaszeretet kettős egysége — ugylátszik — Olaszországban még eddig ismeretlen fogalom s a vallásosságot nem ragyogja be a honszeretet fénye, s a hazaszeretet eszméjét nem termékenyíti meg az igazi vallásosság. Mindkettő egyenlő szerencsétlenség, melyből a multak tapasztalatai szerint a legnagyobb visszaélések s a társadalmi rend zavarai származnak. Olaszország a végletek hazája. Egyrészt a pápai hatalom, mely világi uralmáról lemondani nem tudva, folytonosan kész a liberális királyságot fejlődésében akadályozni; másrészt a teljes vallástalanság, mely nem ismerve sem hazát, sem egyházat, elérhetlen ábrándok világába téved, — mindkettő arra szolgál, hogy a még nem egészen összeforrott társadalmi egységet veszélyeztesse s az Olaszországban meggyült elégedetlenséget a külföldre árasztja s állandó magvát képezze a társadalmi epidémiának, melyet anarkriának neveznek.

Lesz-e a fiatal uralkodónak elegendő erélye, hogy Olaszországot társadalmi és gazdasági bajaitól megszabadítsa, — nem tudhatjuk; az olasz trónbeszédből azonban azt következtetjük, hogy Viktor Emánuel teljes tudatában van azon nehézségeknek, melyek reá várnak s hogy azt a munkát, melyet nagynevű atyja megkezdett, folytatni és befejezni óhajtja. Mint

a szabadelvűség hü barátjának, kívánjuk az olaszok ifju királyának, hogy a trónbeszédében kifejtett elveket megvalósíthassa s hazáját megelőbb boldognak láthassa.

A szabadelvűpárt és az ellenzéki pártok.

Debreczen, aug. 12.

(—s.) Mi tagadás benne, országsszerte elkésett a szabadelvűpárt a jövő választásokra való szervezkedésével, még ha a jövő választások semmivel sem történnek is megelőbb a rendes törvényes időnél.

Ezért a késedelemért azonban csak a körülményeket lehet okolni, melyeket az agilis néppárt oly kitűnően kihasznál.

A szabadelvűpárt a volt nemzetiek beolváásával egészen új viszonyokkal találta magát szemben, mely fent a parlamentben sokkal kevésbé volt érezhető, mint a vidéki központokban, hol ennek következtében tanácstalanul álltak egyideig, majd egészen újból kellett (vagy csak ezután fog kellenni) a pártot szervezni.

A Lloyd-klubban már rég kedélyesen együtt tarokkoztak a volt ellenfelek, mikor a vidéken még mindig farkasszemet néztek egymással a nemzeti- és szabadelvűpárti korifeusok és mint például a rimaszombati választás példája mutatja, még ma sem olyan teljes a béke és az egyetértés, mint szeretnők és kellene.

A nemzeti pártiak sokan a néppártba mentek át, a szabadelvű pártiak közül is akadtak, a kik elkedvetlenedve visszavonultak a pártélettől s hagyták, hogy új emberek igazítsák az új rend szervezkedését. A kuriai bírásokodás is annyira új és szokatlan helyzetet teremt, hogy a vidéki központok működését az is megbénítja.

Ezzel az új helyzettel szemben aztán a képviselő urak, valamint az esetleges jelöltek sem teljesítették kötelességüket, a meny nyiben nekik kellett volna saját jól felfogott

érdekekben is kerületeikben odahatni, hogy a pártegyesülést keresztülvígység és megpecsételtesék, valamint hogy az új helyzet alapján az új törvény szellemében a szabadelvűpártot kerületenként újra szervezzék.

A kormány és Széll Kálmán, ki a tiszta választásokat írta első sorban zászlajára s kinek épen ez biztosítja az ellenzék loyálisabb magatartását a mi korunkban, mikor az obstrukció valóságos réme és betegsége a parlamentárizmusnak, — sokat jelent, — érthető, ha teljesen visszavonul a választások vezetésétől; ám ez nem jelentheti azt, hogy maga a párt is teljesen ki-ejtse kezéből a vezetést és tekintélyét, esetleg többségét elveszítve, az országot kiszolgáltatassa mindenféle parlamenti zavaroknak.

Hiszen nem kell egyéb, csak az, hogy beteljesedjék a néppárt vérmes reménykedése és kerüljön a jövő parlamentbe 80—100 néppárti, köztük, mint hírlik, 20—25 pánszláv és dákoromán s hegyibe vagy 18—20 Ugronista.

A nemzetiségiek mindenekelőtt egyesülve a szász képviselőkkel, külön nemzeti-ségi és magyarellenes programot fognának képviselni a magyar parlamentben s egyetlen törekvésük lenne lehetetlenné tenni a magyar törvényhozást; a néppárt és az Ugron-párt pedig az első kínálkozó alkalommal felvetné a revízió kérdést és megindítaná az obstrukciót.

A vége tehát ugyis csak az lenne, hogy a parlamentet fel kellene oszlatni s utána minden létező áron és módon vissza kellene állítani a szabadelvűpárt uralmát s leszorítani a lehetetlen elemeket.

Ha tehát a szabadelvűpárt most nem venné komolyan a dolgot, utóbb igazán erőszakosan kellene fellépnie az ország és a nemzet érdekében.

Mert Magyarországnak csak egyetlen kormányképes pártja van, a szabadelvűpárt; a néppárt idegen, nem magyar és a nemzetiségekkel paktál, a függetlenségi párt pedig nem áll 67-es alapon.

Mintha érezném a viharfelhők közeledését életem egén, láttam is már, félem azt, most úgy teszek, miként a struczmadár, beletemetkeztem boldogságom homoktengerébe. Mig elvonul az, megvéd tán emez s ha nem lesz erőm küzdeni, ha pusztulnom kell, ne vesszek el nyomtalanul.

Boldogság! Tehát létezik az is? Igazi, tiszta, nagy boldogság? Eh, nem egyéb az, mint futó homok, a mely ha pillanatra megmarad is, pocskékká, sárrá, iszappá keveri bánatunknak, fájdalomunknak záporoként hulló könye. Boldogság... El kell feledni, hogy létezett is valaha.

Azelőtt úgy féltém a haláltól, — most kívánom azt. Már nem borzadok a temetőben járni az alkonyat óráiban sem. Egy-egy világosabb sarkó látszik csupán s nem tölti el lelkem rémüléssel, mikor a kiálló sirdomb oldalában megbotlom. Főlszabadítom azt s megyek tovább. Utoljára is, valamennyien ide jutunk. Egyikünk előbb, utóbb a másik. S a ki korábban tér meg, tovább pihenhet. Megszabadult az élet nehéz küzdelmeitől. Elmenekedett a csalódás ezer keservétől. Nem érzi a kiábrándulást abból, mit szépnak, jónak, igazságosnak hitt. Mielőtt abban is csalódnék, kit legjobban szeret. Akkor boldog marad halála perczéig. Jobb az így!

Nem kell hinni — bárki mondja is, — a boldogságnak egyetlen percze feledtati egy egész élet bánatát. Nem igaz az! A bánat mindennél hatalmasabb, kegyetlenebb.

Kiirtja a szívből emlékét is a legtelje-

sebb gyönyörűségnek, mely a mienk volt valaha.

Helyette támad egy óriási ür lelkünkben, mely eleintén iparkodik megtelni az emlékezetnek árnyával legalább, — aztán eloszlik az is, mint minden árnyék s látnunk kell, hogy nem maradt a régi boldogságból semmi, — semmi sem.

Az évek előtti, a mult esztendei, a tegnapi boldogságot eltüntette teljesen a boldogtalan mai napnak egyetlen órája. Ez így van.

S ha a fájdalom teljesen lecsillapul, még rosszabb az. Kezdünk nem érezni semmit. Mert előáll a közöny, mely után csak a téboly következhetik...

Ma a közönyt érzem magamban mindenekelőtt és ma meg fogok halni. Miként következhetett, hogy a mi csodás, meszeszerű szerelmünk átváltozott közönnnyé, — magam sem tudok helyes számot adni róla.

Régen történt-e, tegnap volt-e napja, mit tudom én? Gyakran ismétlődött s megszakadt-e vége, vagy egyetlen egyszerre elpusztult az egész — elfelejtettem már.

Azt mondja nekem valaki: „Mi közöd hozzá, csak elmegyek“.

— Hová? Ne menj el, kérlek, maradj még.

— Akarok. Érted? Akarok. Utjaim vannak. S mire visszajövök, változz meg.

— Hogy ne szeressetek olyan nagyon?

— Hogy ne tartóztass, mikor menni akarok. Megértettél?

* * *

Ki mondta ezt nekem? Idegen ember vagy csakugyan „Ő“, ki a legdrágább volt előttem? Soha sem hallottam ezt a hangot tőle. Most már így lesz ez mindig? Hogy ilyeneket mondunk egymásnak? Mi? Oh, hisz ez lehetetlen! Talán csak ma beszélt hozzám úgy és többé soha. Gondjai lehetnek, melyeket nem akar közölni velem.

De miért? Hisz én az övé és az enyém ő, miért ne lehetnének a gondjai is enyémek?...

Vagy talán most ismertem volna meg ezt az embert? Hiszen akkor — ez egész idegen nekem! S a szerelem mi köztünk létezett, az enyém csupán! Az ölelés, a csók az enyém egyedül! Ő csak elfogadta. Az én izzó tekintetem gyújtá lángra szeméinek tüzet, az én szenvedélyes csókom készte viszonozni azt!

S ha én nem bírom tovább ölelni őt, akkor meghal közöttünk a szerelem. Pedig, ha ilyennek fogom ismét látni, mint ma, ki tudja, mi történhetik.

Mert vannak asszonyok, kiket túlél a szerelem. És ők észre sem veszik annak létezését. S lehetnek asszonyok, kik túlélnek a szerelmet s boldogok továbbra is.

De a kik úgy vannak alkotva, mint én, azoknak vele együtt kell meghalniuk.

X.

Hogy ez egészséges vagy nem egészséges parlamenti alakulás-e, az más kérdés; de az bizonyos, hogy így van és épen ezért a néppárt bármennyire szervezkedik is a szabadelvűpárt bármily nehezen készülődik is, azért a jövő választásokból is csak a szabadelvűpártnak szabad diadalmasan kikerülnie. Ez így is lesz, mert az ország ezt érzi, az intelligens közvélemény e tudattól át van hatva s épen ezért az a tiszta választás, az az igaz mérleg, mikor nagy, megdönthetetlen szabadelvű többség kerül fel a tisztelt Házba.

A kínai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, aug. 12.

Az orosz sajtó meglehetősen vegyes érzelmekkel fogadja gróf Waldersee-nek főparanesnökká történt kinevezését. Mig egyrésze azt írja, hogy olyan kiváló embernek és katonának kinevezését, ki általános bizalmat és közliszteleket élvez, csak barátságosan lehet fogadni, addig például a Novosztii azt írja, hogy gróf Waldersee kinevezése egyike azoknak a sajtóságnak, melyekben a kínai válság olyannyira bővelkedik. Meglehet, mondja a nevezett újság meglehetősen fanyar hangon, hogy a hatalmasságok azért egyeztek bele Waldersee kinevezésébe, mert Németország a legsúlyos bban megsértett hatalmasság. Érdekes a Roszija szikke is, mely azt mondja, hogy ha 1870 re gondol az ember, különösnek tetszhetik, hogy német tábornok fogja vezényelni a francia csapásokat is. Ez nagyjelentőségű tény, mert azt bizonyítja, hogy minden vetélkedés és régi viszály ellenére vannak pillanatok, a mikor Európa egynek érzi magát.

Gróf Waldersee kinevezetése más hatalmasságoknál kedvező fogadtatásra talál; ma Anglia, Amerika és Japán jelentették ki, hogy készek csapataikat alárendelni a német főparanesnoknak.

Egy Brüsszelbe érkezett sanghaji távirat szerint az előnyomulás Peking ellen az egész vonalon megkezdődött. Pekingben a pánik óráról-óra nő. A régens császárné napról-napra haditanácsot tart. Jokohámából hivatalosan jelentik, hogy a japániai Peicangnál hatszáz embert vesztettek.

Pekingi jelentések szerint a pekingi belga követség tagjai tevékeny részt vettek az angol követség épületének megvédésében, hova ezer európai volt beárva. A belga követ maga és a követség tagjai az első sorban harcoltak és nagyon sok boxert lelőttek. Margaling követségi titkár a boxerek kezébe került, de kiszabadították. Julius 10-ike óta az európaiak nélkülözik a húst, mert akkor már a lóhús is elfogyott. Ha az európai csapatok gyorsan Pekingbe nem vonulnak, a követségi épületben levőknek nem lesz mit enniük és kétségbeesett kirohanásra lesznek kénytelenek elszánni magukat.

SZINHÁZ.

Uj jellemszínész. Mint ösmeretes, Szacsavay Sándor megvált Komjáthy társulatától. Komjáthy már gondoskodott Szacsavay utódáról. Az új jellemszínész Nagy Gyula, ki már eddig is nagyobb vidéki társulatoknál működött. Különb, mint az igazgatótól értesülünk, Szacsavay hirtelen távozását a társulattól nem az okozta, hogy az igazgató nem engedte tehetségét érvényesülni, mint ahogy azt Szacsavay értesülése alapján egyik laptársunk megírta, hanem tisztán anyagi dolog idézte elő. Az igazgatónál a bíróság letiltotta Szacsavay fizetésének egy részét s mivel az igazgató a nyári előlegből levonta a tiltott összegnek egy ré-

szét, — ez volt az ok, amiért a szerződést felbontotta.

Színészeink Szigeten. Mármaros-Szigeten holnapután, e hó 15-én tartja első előadását a debreczeni színtársulat. A szigeti szezon előreláthatólag jól fog sikerülni, mit legjobban igazol a bérlet. Színészeink szeptember 24-ig maradnak Szigeten s 26-án már Debreczenben játszanak.

Uj darabok. Komjáthy a jövő színi szezonban több újdonságot mutat be. Megszerezte a *Kleopatra*, a *Newyork szépe* operettek, a *Bar Kockba* dalmü előadási jogát. Ugyancsak ebben a színi szezonban kerül színre Halba Miksa *Ifjuság* cz. színműve. Ez a színmű egyik fővárosi színházban került színre, azonban nem aratott valami nagy sikert. A nyáron, mikor a berlini színészek Budapesten vendégszerepeltek, műsorokon szerepelt Halbe színműve, az *Ifjuság* is. A német színészek olyan sikert értek el, hogy több ízben adták elő a darabot s ennek a sikernek hatása alatt határozta el ismét a fentemlitett fővárosi színház, hogy ezt a darabot ismét feltámasztja halottaiból s Komjáthy is megszerezte ezt a bukott s később szenzációs sikert aratott darabot. Újdonságok lesznek még a szezon első felében *Cyranode Bergerac*, *Dollyszínmű*, *Több mint királyné* dráma, több vigjáték s operett. Ezek a darabok mind a szezon első felében kerülnek színre s egy részét már Szigeten betanulja a társulat.

Környei távozása. Környei Béla, színtársulatunk kedvelt baritonistája megváltik a társulattól. Környei nejevel, *Galyasi* Paulával akart Komjáthyhoz szerződni, azonban Komjáthy csak Környeit szerződtette, mivel elegendő énekesnővel rendelkezik. Környei — ki már előzőleg, még nőtlen korában szerződtött Komjáthyhoz, arra kérte az igazgatót, hogy bontsa fel a szerződést, ha nejét nem szerződtetheti. Komjáthy eleget tett Környei óhajának s a szerződést felbontotta. Környeinnek még nincs utóda. Komjáthy a debreczeni közönségre bizza az új baritonista választását s e végből októberben több baritonistát vendégszerepeltet a debreczeni színpadon.

Sertéskiviteli telep és husfeldolgozó gyár Debreczenben.

Debreczen, augusztus 13.

Debreczen közvagyonosodása s közgazdasági életének fejlesztésére nagyfontosságú terv megvalósítását határozta el tegnap egy, a városháza nagytanácstermében tartott értekezlet.

Már a nyolczvanas évek végén felmerült a debreczeni gazdaközönség, de különösen a sertéskereskedéssel foglalkozók között, hogy helyes dolog volna, ha Debreczenben egy sertéskiviteli piacot létesítenének.

Akkor meg is indították a mozgalmat, de mivel a kormány a vidéken tervbe vett sertéskiviteli telepek felállítását nem támogatta, a terv csak terv maradt. Később ismét megindult a mozgalom, költségvetést, terveket is dolgoztak ki, de ez a mozgalom is elaludt.

A múlt évben történt, hogy a debreczeni gazdak küldöttsége a földmivelésügyi miniszternél járt fenn s a miniszter — ki már előbb tervbe vette a sertéskiviteli telepek decentralizását a vidéken — maga volt az, ki a küldöttségnek azt ismondotta, hogy Debreczen egyik legalkalmasabb hely lenne egy sertéskiviteli telep s ezzel kapcsolatos husfeldolgozó gyár felállítására s most a

kormány is készségesen mozdítja elő az ilyen telepek felállítását.

Igy vették elő ismét ezt a tervet s az ez évben Lestyánszky miniszteri tanácsos részvételével tartott értekezlet kimondotta, hogy a sertéskiviteli telep létesítését mielőbb szükségesnek tartja s közreműködésre felkéri a tanácsot.

Ennek a határozatnak kifolyása volt az a tegnap tartott értekezlet, melyet a polgármester távollétében Vecsey Imre tanácsnok t. b. főjegyző, polgármesterhelyettes hívott egybe.

Délután négy órakor volt az értekezlet a városháza nagytanácstermében. Ott voltak Vecsey Imre polgármesterhelyettes, elnök, Ábrahám László főügyész, Király Gyula tanácsnok, Márk Endre, Szücs Mihály, Váczy János, Mayer Emil, ifj. Csóka Sámuel, Balogh Mihály mérnök, Nagy Jakab, Leidl Emil állami állatorvos, Csáky János vágóhídi igazgató, Polgári Bálint, Kiss Bálint, Szabó Mihály, Öry Mihály, Ungváry József, Szakácsi Andor, Kertész Mihály, Szentesi János, Fehér Sándor, Debreczeni Lajos, Kovács Péter. Az értekezletet Vecsey Imre nyitotta meg, kit elnöknek megválasztottak. A jegyzőkönyv hitelesítésére ifj. Csóka Sámuel kérték fel.

Vecsey Imre elnök kifejtette az okokat, melyek az értekezlet egybehívását szükségessé tették. Háromszor indítottak már mozgalmat Debreczenben aziránt, hogy sertéshizlaló, majd sertéskiviteli telepet létesítsenek, de a kivitelbe mindig akadályok ütköztek, úgy, hogy a mozgalmak mindenkor csak kísérletek maradtak. Az érdeklődés azonban nem csappant s most már ott tartunk, hogy a kormány is szívesen látja az ilyen telepek létesítését, hiszen ő maga működik közre, hogy a piacok vidéken decentralizáltassanak. Feleslegesnek tartja ennek a telepnek fontosságát fejtegetni, az már eléggé ösmeretes. A terv, az eszme nem aludt el, mit bizonyít ez az év április havában tartott értekezlet, mely a telep mielőbbi létesítését szükségesnek tartja. Ennek az értekezletnek lesz a ezéjja, hogy a végintézkedéseket megtegye. Az elnöknek tetszéssel fogadott szavai után Király Gyula tanácsnok felolvasta azt a miniszteri rendeletet, mely előírja, milyen legyen a telep, majd azt az indítványt terjeszti elő, hogy a tervet, költségvetést, hely kijelölése végett válasszanak egy szűkebb bizottságot, mely ezeket elvégezze.

Szücs Mihály kifejti, hogy e kérdésnél nem vagyunk a kezdet kezdetén. A nyolczvanas években készítettek már munkálzatokat, melyek ma is megvannak. Ha a munkálzatokat készíti az a bizottság, ezeket segítségül kell venni. Ennek a tervnek kivitelé föltte sürgős, mert más városok is mozgolódnak s Debreczen ismét háttérbe szorulhat. Ha a telepet létesíteni akarjuk, három szempontot kell első sorban is szem előtt tartani s megnyerni.

Először is a gazdak támogatását, mert első sorban innen kell kiindulni s azoké is legyen ez a telep; a második tényező a kormány támogatásával kell létesíteni. Eddig a telep felállítása azért szenvedett hajótörést, mert a kormány megtagadta azokat az állategészségügyi kedvezményeket, melyekben Kőbánya részesül; harmadik tényező: a város támogatása. A városnak támogatását ettől a vállalattól megvonni nem szabad. Ezt a három tényezőt kell legelőbb megnyerni. Különb, csatlakozik Király Gyula indítványához, hogy szűkebb körű bizottság küldessék ki, mely bizottság záros határidőn belül készítse el az előmunkálzatokat.

Leidl Emil kerületi állami állatorvos határozati javaslatot terjeszt elő, melynek értelmében az értekezletre összejöttek, magokat, mint a szóban forgó kiviteli telep létesítő bizottságát megalakultnak jelentik ki s kimondják, hogy a törvényhatóság főispánját, polgármesterét, országgyűlési képviselőit felkéri az iránt hogy pártolásuk és közreműködésükkel a

szóban forgó intézmény létesítését elősegíteni sziveskedjenek s végül, hogy ezen bizottság szükség szerint gyakrabbi gyűléseket tartson s szűkebb körű bizottság küldésük ki.

Abrahám László főügyész a sertéskitvelési telep jövőjét attól teszi függővé, ha ezzel kapcsolatosan a sertéshus feldolgozó gyárat is felállítják.

Szentési elfogadja Leidl állatorvos indítványát. Szücs Miklós a sertéshus feldolgozó gyárra vonatkozólag azt jegyzi meg, ha a szűkebb körű bizottság szükségesnek látja ennek felállítását, javaslatában felhozza.

Király Gyula, Csáky János s Nagy Jakab felszólalásai után Leidl Emil határozati javaslatát elfogadják. A szűkebb körű bizottság tagjait, kik az elmunkálatokat záros határidőn belül (október 1.) végzik — beválasztották: Vecsey Imre elnöknek, továbbá Aczél Géza főmérnök, Szücs Mihály előadó, Rickl Antal, Nagy Jakab, Ungváry József, Debreczeni Lajos, Szentési János s jegyzőnek ifj. Csóka Sámuel. Az értekezlet ezután véget ért.

(l-w.)

HIREK.

— Szabó Zsigmond halála. Egy a munkában és becsületes törekvésben fáradhatlan, igaz ember hunyta le szemét tegnap délelőtt. Bár mostanában megrendült az életörös férfi egészsége, de azért senki sem gondolta, hogy oly hirtelen eltávozik körünk-ből. Nem régen jött haza Karlsbadból, lát-szólag javulva, új élet- és munkakedvvel. — Szabó Zsigmondot széles körben ismerték, szerették és becsülték. Szerették jó szívéért, becsülték igaz, egyenes, őszinte lelkületéért és tisztelték azon fáradhatlan munkás tevékenységéért, melylyel a társadalomnak és a kereskedelemnek hasznos tagjává vált. Szerény volt és előzékeny a legkisebb iránt; páratlan családapa, ki szeretettel gondozá azokat, kiket neki a gondviselés az ő boldogságára adott, nemesszívü jó barát, jellemes, igaz ember. Épen azért mindenki megdöbbenéssel és fájdalommal vette halálának szomorú hírét és mi is könyes szemekkel irunk elmúlásáról, mely egy nagy kiterjedésű család szívet szomorítá meg. Itthagytott családjának adjon vigasztalást a kegyelem Istene s megboldogult barátunk ott a másik életben folytassa azt a boldogságot, melyet itt kettőtört a kiméletet nem ismerő halál. Áldás legyen az igaz ember emlékezetén!

A rettenetes csapás által lesújtott hű hitves és családja a következő gyászjelentésben sirja el nagy veszteségét:

A legmélyebb fájdalom érzetével tudatjuk a forrón szeretett férj, az áldott emlékü jó apa, gyermek, vő, testvér és sógorának: néhai Szabó Zsigmond kereskedőnek, fáradhatatlan munkás életének 43-ik, zavartalan boldog házasságának 13-ik évében, f. hó 12-én, déli 12 órakor rövid, de súlyos szenvedés után váratlanul történt csendes elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 14-én d. u. 4 órakor fognak a József kir. herezeg-utca 22-ik számú házunktól, az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után, a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt-nak rokonait, jó barátait, pályatársait s általában a fájdalomunkban résztvevni kívánó közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1900. aug. hó 12. Bánatos özvegye: Szabó Zsigmondné szül. Horváth Mária. Gyermekai: Zsigmond, Mariska, Margit és Rózsika. Édes apja: Szabó Zsigmond. Testvérei: Szabó Juliánna, Szabó József nejjével és gyermekeivel. Apósa: Horváth István nejjével Csóka Eszterrel és gyermekeivel:

Horváth Eszter férjével Kis Lajossal és gyermekeivel, Horváth József gyermekeivel, Horváth Erzsébet férjével Búszler Károlylyal, Horváth Róza férjével Udvarhelyi Gézával és Horváth Ferencz. Béke poraira!

— III-ik orsz. sörárpavásár Miskolc-on. Hazánkban a folyó évben csak egy országos sörárpavásár tartatik s pedig Miskolc-on, augusztus 28-án. E vásár immár a harmadik s sikeréhez alapos a remény; már csak azért is, mert az idei gyenge termés mellett kedvező árpa-árakra van kilátás. Az eddigi miskolci sörárpavásárokat külföldi sörgyárosok is szépen látogatták és ezek eljövételére az idén is bizton számíthatni. A felvidéki árpa e kedvező értékesítési alkalma folytán már eddig is teljesen biztosítva van a termelő közönség részvétele. A vásárra vonatkozó minden felvilágosítással a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala Miskolc (Vármegyeház) közszéggel szolgál.

— A holdvilág. Az éj gyönyörű. A szerelmesek pátrónusa, az ezüstarcu hold szende fényt áraszt a lapos földre, hogy a nyüzsgő ember hiányaboly orrát ne törje a sötétségben.

A hatvan-utcai kertekből reggeli három óra körül vidám kompánia tántorog hazafelé. Az ital gőze ködhomályba burkolja fejüket s rekedten áradozik a hang cigarettafüstől bemohosult tüdejükből.

A holdvilág nézi őket gunyos mosolygással, míg a sarki rendőr nagyokat nyelve hallgatja élcezes kifakadásukat.

— Halljátok-é! — szólal meg egyik élcezes tagja a kompániának. — Nagyon meleg van ezen az oldalon, mert ide süt a holdvilág. Menjünk át a másik oldalra!

És úgy lett. A kompánia tagjai szentül elhitték, melegben süt a hold s nyugodt flag-mával ábtortkázta az utca sötét oldalára.

— A járdáról. A gyümölcsidény beálltával a járdákon egymást érik a kellemetlen eleszások. Sok embernek csaknem kitörik a nyaka. És miért? Mert egyes gyümölcsragók dinnyehajat, szilvát s más egyéb anyagot dobálnak a járdára. A rendőr ugyan ott sétálgat fel s alá, de nem látja meg. A rendőrfelügyelő ur oktassa ki őket erre is, hogy az ebből származható szerencsétlenségek megakadályoztassanak.

— A legfrissebb ujság. A „Debreczeni Hírlap“ ezim alatt megjelenő laptársunk „Kifosztott oláh pópá“ ezimen a mult hét egyik napján megírott cikkünket ma találta fel érdemes olvasóinak. Ehhez nincsen semmi szavunk, de az mégis különös, hogy ez eredeti cikkünket Aradról keltezte jelzi. Cikkünket az Aradi Közlöny vette át s a D. H. meg abból vágta ki. Ez lehet magyarázatja az aradi ezimezésnek. Hát ez lehet ujság a D. H. olvasóinak, de kezeskedünk róla, hogy nem friss.

— Vásári jómadarak. Ilyenkor nagyvásár idején a tolvajok és zsebmetszők egész serege vándorol városunkba, hogy a közönség zsebére utazzék. A rendőrség éber figyelme dacára megtörténik, hogy egyik-másik kevésbé elővigyázatos vidéki drágán adja meg árát a mulatságnak. Tegnap is több ilyen jómadár került kézre. Az egyik Mittelreiter Teréz nagykaroly 13 éves cselédeány, aki Liszkay Istvánné zsebéből akarta kikezteni a pénzt, de az asszony észre-vette a jógyekezetet s az elősiető rendőrökkel elfogatta a tolvajt. Aszódi pipakereskedőt is be akarta csapni négy sámsomi atyafi. Zaeskót akartak venni s a kereskedő négy zaeskót tett elébük, melyből egyet elkezeltek s csak hármat adtak vissza. A kereskedő észre-vette a tolvaj-lást, rendőrt hivatott és a tolvajok közül egy Ungvári István nevűt sikerült elesipetnie. Lakatos Ferenczné t.-füredi cigányasszony is szerencsét próbált a Csige Iuréné zsebével, de rajtavesztett, mert egy ember észre-vette a manipulációt s az enyveskezü cigány-nő börtönbe került.

— Egy tanoncz szerencsétlensége. Gál Mihály 17 éves lakatostanoncz a cséplőgép-

nél dolgozott. A gőzgép fütése közben a beledugott szalma lobbót vetett és a tanoncz jobbkezét összeégette. A sebesültet beszállították a kózkórházba, hol orvosi gyógykezelés alá vették.

— Katonák és csendőrök. Belényes-ből írja tulósítónk: A debreczeni 39. gy. ezred a minip érkezett meg Hollód községbe. A katonaság elhelyezkedett az egyszerű, szalmával fedett házikókba, esupin az ezred irodájának nem találtak alkalmas lakást. Az ezredesnek feltűnt egy alkalmas épület, a mely azonban be volt csukva. Kérdésködéseire azt felelték, hogy az több belényesi kereskedő, a kik élelmiszereket szállítanak a gyakorlatok alait a katonaságnak s három waggon élelmiszer van benne elhelyezve. Az ezredes azonnal parancsot adott, hogy a raktárt őrítsék ki. — A parancsot egy főhadnagy több katona segítségével végre is akarta hajtani, a vállalkozók megbízottja csendőrökért ment, a kik szuronyiszegve megakadályozták a raktár kiürítését. A csendőrőrsvezetőt az ezredes rapportra hivatta s ismételtette vele a szavakat, a melyekkel a katonaságnak megtiltotta a törvény nevében a raktárba való hatolást. Az őrsvezető a belényesi parancsnokságnak rögtön jelentést tett, amely azonnal intézkedett a továbbiakra nézve.

— Ha van is még olyan uri ember, aki nem tudja, hogy hol van a Dreher-féle sörcsarnok; de már olyan bizonyosan nincs, aki ne tudná, hogy hol van az EMKE-kávéház. Ha még ilyen is találkozna, hát annak szivesen megmondjuk, hogy az EMKE-kávéház Debreczen legszebb helyén, a főutezán, a Dreher-féle sörcsarnokkal szemben van.

— Lelkészválasztásügy Mezőtúron. A mezőtúri ev. ref. egyháztanács aug. 7-én tartott gyűlésében kimondotta, hogy meghívás útján óhajtja az üresedésben levő belvárosi lelkészi állást betölteni. Az egyháztanács bizalma egyhangulag Gergely Antal budapesti gyűjtőfogházi lelkész falé fordult, miért is a tagok elhatározták, hogy értesítik az esperesi hivatalt, hogy az egyházi törvények idevonatkozó szakaszai szerint mielőbb eszközölni óhajtják. Az új lelkész fizetése kérdésénél az egyháztanács szintén egyhangulag azon álláspontra helyezkedett, miszerint óhajtása, hogy a lelkész ne gazdálkodjék! e végből készpénzben 2000 forintban kéri megállapítani az egyházmegye ehhez lakás és stóla-re is járul. Ha ily módon a régi lelkészi fizetés-alapból felesleg marad, azt az újonnan szervezett újvárosi lelkészi állás javadalmazására kívánja fordítani, mely állást sürgősen betölteni határozott. — Azon esetben, ha az egyházmegye mereven ragaszkodik a régi lelkészi díjlevélhez: arra kéri az egyházmegyét, hogy a lelkészi földet a presbyterium adja időrőlidőre haszonbérbe s a befolyt haszonbért érintetlenül ki fogja szolgáltatni a lelkésznek. A mezőtúri újvárosi lelkész fizetését 1200 forint lakás és stólaban állapították meg. Csak helyeselni tudjuk a mezőtúri ev. ref. egyház azon törekvését, — hogy papjait a gazdálkodás gondjaitól felmenti, mely nemcsak sok kellemetlenséggel jár, de a lelkiekben való sikeres forgolódásban is akadályozza a lelkészt.

— Tolvajfogás Debreczenben. Egyik r. biztos érdeme ez a zseniális találmány, melylyel Debreczenben a vásári zsebmetszőket a legbiztosabban ártalmatlanná lehet tenni és a dutyiba bekebelezni. Ime: bámulj világ és csodálkozzál!.. A biztos ur előhozta a börtönből egy Nyitránszki és Sárkány-féle czimeres zsebmetszőt és ezzel elindul a vásárra csendes sétára. Akit aztán a börtön lakója megmunt, ezt a biztos ur stante pede letartóztatja. Hogy aztán ily eljárással a humorra hajlandó zsebmetsző ártatlan embert is kellemetlen helyzetbe juttathat, erre úgy látszik a biztos ur nem gondolt. Megemlítjük e zseniális rendőri ténykedést, hogy más városok is kövessék e remek példát.

— **Angelotti mulató.** Ma először lép fel a világhírű *Bergerini* állathangutánzó, továbbá egy szíjharmonikaművész, azután egy jelenet a tiroli hegyek közt, a tiroliak nevezetes *faczipó táncza* lesz először bemutatva. Az itt oly kedvelt filippi—amerikai esodátánczosok ma *bucsuznak* közönségünkön, mely alkalommal teljesen újat fogunk produkálni. „Az emberek a holnap” nevetetés arnyékképesoport még a műsoron marad, mert állandó vonzerővel bír.

— **Jótekonyczelu műkedvelő előadás.** A helybeli iparos ifjuság köréből ujjonnan alakult „Műkedvelő Társaság” f. évi szept. 2-án a Margit-fürdő erre alkalmas helyiségében a Debreczenben felállítandó Kossuth szobor alap javára jótekonyczelu műkedvelő előadást rendez, mely alkalommal színre kerül „A cigány”, melyre a próbák már három hét óta serényen folynak. A szakértelemmel kiosztott szerep személyesítői előre is biztosítják az est sikerét, kik közül kiemelhetjük Menyhárt Rózsika, Koki Eszti, Bogdán Róza, Menyhárt Lajos (rendező), Holló Géza, Rigó Lajos, Ungvári, Tantesi Béla, Goldberger Jenő szereplőket, kik mindannyian kedvelt alakjai a műkedvelők színpadának. Az előadást megelőzi Rigó Lajos Petőfi Sándor „A rab” ezimű költeményének szavalata.

x **Ápoljuk a bőrt!** Az egészségtan e parancsa észszerűen és esodálatraméltó következménnyel úgy hajtható végre, ha a mosdáshoz a legjobb, legpuhább és zsirgadzag szappant használunk, nevezetesen a híres *Doering-szappant a bagolylyal*. Doering-szappannal kell mosdani mindazoknak, kik a bőrt szépen és puhán akarják tartani. *Doering-szappant a bagolylyal* kell használni mindazoknak, kiknek érdes, érzékeny bőrük van. Doering-szappannal kell minden anyának a gyermekeit és csecsemőit mosni! A bőr szép, vékony és üde marad. *Doering-szappan a bagolylyal 60 fillérért* mindenütt kapható. Főraktár: A. Motsch & Co. Bécs, X.

x **A ki olcsón akar venni bőrből** pénz, szivar- és dohánytárczát, sakk, dominó, sétat, valódi ezüst és ébenfából dohányzó készleteket, esernyőt önműködő zárral, valamint mindennemű dohányzó eszközöket, — tájtékpipák, szipkák, száraz rendkívül nagy választékban kaphatók *Schwartz* Dániel dohányzó-eszköz különlegességi üzletében a *Bika* alatt.

— **Muszka tábornok Keeskeméten** Keeskemét város közpörházában rendkívül érdekes öreg férfi fekszik most betegen. Ez az ősz ember gróf Potecki Antal de Otten, egykori muszka generális, aki a varsói Potecki grófok egyik sarja.

Egy keeskeméti újságíró meglátogatta a kórházban a beteg tábornokot, aki okmányait megmutogatta, egész érdekes és zajos multját elbeszélte.

A plewnai orosz-török ütközetnél, mint generális szolgált. Később Szibériába került, onnan menekülve, mint magasrangú főtiszt volt a mexikói hadseregnél, amit számos, kitüntető érmeivel és okmányaival bizonyít.

Mutatott néhány uxorleansi lapot, melyben egy-egy hőstette van felemlítve s több amerikai lapban arczképe is bemutatva 64 éves, igen előkelő modoru, nagy műveltséget eláruló ember, valódi típusa az orosz-lenygyel arisztokratának. Két fivére van: Gusztáv Varsóban és gróf Potecki Gyula ez idő szerint Párisban. Hogy ezektől miért van elhagyatva, a rejtély.

Elszegényedésének okául részben javainak elkobzását adja, míg a teljes koldusbotra jutását azzal indokolja, — amit a nála levő papírok megerősítenek — hogy egy olasz származású szolgálja két spanyol gazemberrel szövetkezve, közel négy millió frankot képviselő papírjait és ékszerreit elrabolták.

Ily állapotban igyekszik most Belgrádba jutni, ahová az államtól lett meghívva a mult évben. A birtokában lévő okmányok kétségtelemné teszik személyazonosságát, tehát ehhez kétely nem férhet; hogy egy Potecki gróf vadorbottal utazzék

a sinek mellett Belgrádig, ez már igazán feltűnő.

Betegsége különben nem veszélyes és igen valószínű, hogy teljes kimerülése döntötte ágyba Keeskeméten.

x **Markus Jenő „Dréher-sör-csarnoká”-ban** naponta nagy választékban kapható **zónavillásreggeli**. Különlegességek: **Korona sör, a la pilseni**, minden időben frissen esapolva **Kellemes nyári kert**.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

Nagy vasuti katasztrófa.

Róma, augusztus 13. A városhoz közel levő Salvatorió hidon két vonat összeütközött, többen meghaltak. Eddig hat halottra akadtak. Viktor Emánuel király a helyszínre utazott, hol már nagy tömeg volt jelen.

Róma, augusztus 13. A katasztrófa színhelyéhez egymásután két vonat jött. Az egyik vonaton Péter orosz nagyherceggel utazott. Az olasz királyné, ki a helyszínén megjelent, az orosz nagyherceggel feleségével és a saját nővérével visszatért a Quirinálba. A király pedig Péter orosz nagyherceggel hat óráig ott maradt.

Róma, aug. 13. A katasztrófának eddig **12 halottja és 40 sebesültje van**, de még hét kocsi romjai alatt sokan lehetnek.

Bur-győzelem.

London, aug. 13. **A Timesnek jelentik Zernsből, hogy Corrington tábornokot, ki Elandsrivert fölmenteni akarta, a burok megverték. A tábornok szét-szórt seregével visszavonult Mafeking felé.**

A poéta aranyai.

— augusztus 12.

Ki tudott róla, hogy Aradon egy poéta Erzsébet királyasszony haláláról verseket írogat? S ki tudta, hogy lovichi Halászi László aradi lakos poéta?

Senki se tudta; talán épen a szomszédjai. Nekik bizonyára megmutogatta a gyászos költeményeket, amelyek nagy fáradtsággal készültek és egyre szaporodtak a láda fiában. A szomszédok pedig — hisz nem értettek a verselés furesa mesterségéhez — vagy azt mondták, hogy nagyon rosszak, vagy azt mondták, hogy nagyon jók és bizonyára más írta azokat, nem lovichi Halászi László.

— Ugyan hol is tanult volna olyasmit, hiszen nem olyan könnyű ám verset csinálni.

— De mért ne, mikor ráér! Nincs elég ideje fejét törni rajta? Nyomorék az istenadta, munkára képtelen, hát arra adta magát. . .

S a nyomorék aradi poéta nem sokat törődött a szomszédok beszédével, hanem írta, egyre írta a szomorú verseket. Csak a megölt királyasszonyról szólott valamennyi, csak Erzsébetet siratta mindenik rimje. És lovichi Halászi László egyszer összeszámolván az ő költeményeit, azt mondta a házbelieknek:

— No, most épen száz versem van.

— Száz? Nézzék csak. . .

Száz volt csakugyan. Megkérdezték tőle: hát most mit csinál velök, vagy ir még többet is?

— Nem én, már nem írok, — mondta a poéta, — hanem mást akarok tenni. De majd meghallják ugys. . .

És csináltatott Halászi egy szép kis könyvet, aztán hozzáfogott a versek másolásához. Beleírta mind a száz verset, a boldogult királyasszonyról szóló kesergő dalt s mikor készen volt, becsomagolta, postára tette és elküldte I Ferencz Józsefnek, Magyarország apostoli királyának. Azán hazament és senkinek se szólt, csak várt, várt: vajjon elfogadja e a király az ő ajándékát?

Az ismerősök is vártak: vajjon mikor mondja el Halászi, hogy mi történt a verseivel?

És ma kitudódott.

Ugy történt ma, hogy a főispán hajduja megjelent a ház udvarában s a lakók álmétkodására azt kérdezte:

— Itt lakik lovichi Halászi László?

— Igenis ott ül a folyosón.

A hajdu odament a nyomorék poétához és jelentette, hogy keresteti Fábrián László főispán ur ő méltóságára. Tessen felmenni hozzá a vármegyeházára.

Halászi fölment, fülöp pirult és követte a hajdut, az udvarbeliek pedig sutogtak:

— Bizonyosan azok a versek. . .

Halászi fölment a főispán elé, aki mindjárt megkérdezte tőle:

— Maga küldte ő Felségének azt a verseskönyvet?

A szegény poéta romegve felelte:

— Igenis én.

— Nos, — felelt a főispán, — ő Felsége küldött magának öt darab husz koronás aranyat. Itt van nálam, vegye át.

Lovichi Halászi Lajos átvette az aranyakat és boldogan hazament.

A nyomorék poéta különben előkelő családból származik, édesatyja táblabíró volt. De ő elszegényedett, munkára pedig képtelen s így annál nagyobb boldogsága az a száz korona, a mit költői tisztelet-díj-fejében a királytól kapott.

KÖZGAZDASÁG.

Ápoljuk jobban gyümölcseinket.

Eltételezve az olyan abnormis időjárástól, aminő az idej is volt, a midőn a májusi fagyok tették tönkre a gyümölcstermést, azon kezelés mellett, melyben a gyümölcsösök rendszeresen részesülni szoktak, termésük is egyenetlen és kétes; gyümölcs bő éveknel gyakoribbak a gyümölcs szegény évek s elég gyakori az eset, hogy a nagy gyümölcsös a ház szükségletét sem képes ellátni. E körülménynek oka, hogy gyümölcsöseink abszolúte semmiféle ápolásban nem részesítjük, avagy legfeljebb összes gondunkat a hernyóknak leszedetése képezi, pedig ha a gyümölcsös kertet időszakonként megrágyáznók, sokkal állandóbb és biztosabb terméseket nyerhetnénk. Kísérletek igazolják, hogy megfelelő trágyázással a terméseket meglehetősen állandósítani lehet s a termésátlagokat általában véve is fokozni. Mégis mily kevés helyt tapasztalható, hogy a gyümölcsös legalább istállótrágyával láttassék el.

A gyümölcsfáknak is épugy, mint bármely más művelési növénynek légenyre, foszforsavra és mészre van szüksége s csak akkor díszlik minden tekintetben jól, ha a megnevezett tápláló anyagok a kívánt mennyiségben s a kívánt arányban találhatók fel a talajban. Ha a fa fejlődése nem kielégítő, akkor légeny hiányzik a talajból; ha ellenben lombozata dus gyümölcsöt hoz, azonban keveset: akkor foszfor, kálium és mész nincs elegendő mennyiségben a talajban. Az is bizonyos, hogy ha ezek az anyagok elegendő mennyiségben jelen volnának is, — mennyiségük idővel megapad, elvonatik a talajból, ha trágyázás által visszapótlásról időközönként gondoskodva nincs.

Ha a fa fejlődése hiányos, úgy e bajon legegyszerűbben trágyalével való megöntözés

által segíthetünk; a fa gyökere körül 1 és fél méteres tányért ásatunk s azt kora tavasszal jó erősen megöntöztetjük trágyalével. Ha ellenben a gyümölestermés nem kielégítő, úgy helyesebben cselekszünk, ha egy foszforsavos trágyát, nevezetesen a szuperfoszfátot s e mellett még kaintot is alkalmazunk; e szereknek alkalmazása amúgy is igen csekély kiadást okoz s velünk éppen azon tápláló anyagokat juttatjuk a talajba, amelyre a fának gyümölcs produkálás céljából legnagyobb szüksége van. Új ültetvényeknél 400—500 gramm szuperfoszfátot adjunk minden fára, jól összekevervén azt azon földmennyiséggel, melylyel a gödör betöltve lesz. Ha pedig már meglevő gyümölcsösöket kell megtrágyoznunk, úgy vagy szórassunk el holdankint 3—4 mm. szuperfoszfátot s szántassuk fel az egészet, vagy 5—6 kgot hintessünk el a fa töve körül s azután ássuk fel a talajt. Kaintot alkalmazni inkább csak homoktalajokon lesz szükséges.

Nagy fontossággal bír a kerti talajok termőképességének illetően módon való fenntartása különösen olyan helyeken, hol gyümölcsöt nagyban eladásra termelnek.

A kis cipők.

Borus, hideg, esős nap augusztus hónapban. Még csak három óra! Az asszony sóhajt. Mindinkább hanyagabbul járta a tüket a kötésben, míg végre elejtette. Most kezére támasztja fejét és szomorúan bámul ki a szürkeségbe.

Ily szép napsugaras délelőtt és minő délután! Vajjon ki hitte volna? De mindegy ugysem törődött már semmivel.

Élete olyan volt, mint ez a nap. Rövid, napsugaras ifjúság és aztán — —. Kezdetben a házaselete is szép volt. Nem oly hangos és derült, mint leánykora, de mégis nagyon szép. Mint egy júniusi meleg nap, a midőn gabonaföldek ezüstsínben ringanak a ragyogó napfényben.

Ah, hideg van a szobában! Ugy tűnik fel neki, mintha tél volna. Tél a szívében is. . .

Nem bántották egymást, se a hűséget nem szegték meg egymás iránt. De a vonzalom hidegebb, mindinkább hidegebb lett. Ma délután ismét jelenetük volt, — egy szóvalan jelenet. Ez a legrosszabb.

A férfi mindig hallgatag volt, a nő nem, éppen nem! De ő is eltanulta lassankint, egész észrevétel nélkül és most bekövetkezett a vigasztalan állapot: többé nem értik meg egymást.

Természetes, hogy nem értették meg egymást, — az asszony gunyosan vonogatta vállát — de tíz évig tartott, míg ezt önmaguknak bevallozták.

Egy gondolat jutott az eszébe: egy gondolat, mely komor éjjeli lepkeként lebegett néha feje körül. De ő mindig mint valami lehetlent, mint valami iszonyut elhessegette magától. Ma szívesen fogadta.

Végét kell vetni a dolognak! Összerázkódott. Nem, nem, még sem!

Egy kis bambusz-asztalkáról elővette kulesos kosarát és sajtóságon mosolygott. Vajjon meddig tart még? Vállára kendőt vetve, kiment a lakásból. Áthaladt a harmadik emelet előcsarnokán. Az aszkóros zenonitónő szánalmas hangon, egzaltált kifejezéssel egy érzékeny szerelmi dalt énekelt.

Liza szánakozóan mosolygott. De tulajdonképp mi oka van a szánakozásra? Ez a szegény nő, ugye, hogy boldog a képzelgéseivel.

Van-e nekem jogom valaki felett szánakozni? — kérde önmagától Liza és még egy emelettel feljebb ment. A hosszú folyosón az ajtókat olvasva, kinyitotta az 5 ik számot. A helyiséget, mely meglehetősen világos volt, bőröndök, ládák, szekrények töltötték meg.

Leánykori emlékei ezek, a legbecesebbek, melyeket házasságába hozott. Ennekelőtte a láda a hálószobájában állott és nagy tiszteletben részesült. De Ernő lassankint oly sok szép ajándékot hozott, hogy az egyszerű láda a padlásra

szorult és ott felejtődött. Egy vörös kötésű könyv ötlött szemébe. Felnitotta.

— Ma lettem 17 éves, — olvasta belőle és fájdalmasan mosolygott. — Tizenhét év! Mintha tavaszi illatot lehelt volna az a poros könyv!

Néhány töredéket olvasott a könyvből. Mennyi édes bohóság, reménység és sejtetem. Liza visszatette a könyvet. Kedves dolgok, de oly idegenek már neki! . . .

Most egy színész arcképe akadt a kezébe, kiért egykor rajongott. Kegyelet nélkül eltépi, — undorodik a kiélt, kifosztott arctól. A kotillion-csokrokat és egyéb drágaságokat fitymálva dobja a szekrénybe, ugyszintén a porlepte virágcsokrokat is, melyek egykor oly drágák voltak neki.

Liza felsóhajtott.

— Ugy látszik, hogy semmit se viszek magammal.

De hát ez mi? Egy selyempapírba rejtett tárgy. Liza már előre gunyosan mosolygott, miközben kibontotta. Egy kis babaczipő esett ki belőle. Liza mereven nézett rá sokáig. Szemei könyvekkel telnek meg, melyek a kis cipőcsokrére hullanak. És Liza szeliden, becézve ozirogatja a cipőcsokréket.

Kicsi, puhabőrű cipő volt, fodros széllel, a miben a babák első kísérletüket teszik a járás művészetében.

Rövid, alig öntudatra jött anyai örömek. Még csaknem a gyermekkorban lévén, inkább félve, mint óhajtván várta a kis vendéget. De nem is maradt meg sokáig. És a kis lábacsokák, melyekre játékból cipőcsokréket húztak, örök pihenésre tértek, még mielőtt a földet érintették volna.

A fiatal anya meggyászolta, megsiratta a kis babát, de azután lassankint megnyugodott a végzet akaratában. Most azonban eszébe jutott, hogy ez alatt a tíz év alatt hányszor hiányzott neki a gyermek, naponta csaknem minden órában. Fájdalmas sovárgással sóhajtott fel:

— Ah, bár csak egyetlen egyszer érezhetném karcskáját nyakam körül!

A férj könnyebben viselte a veszteséget. Mi egy férfinak az egypárhónapos gyermek? A férfiak csak akkor örülnek a gyermeknek, ha már kényeskedhetnek vele.

Liza könyvtelt szemei kitekintettek a padláslyukon a ködös levegőbe. Maga előtt látja a korán elhunyt gyermeket képzelt életének minden korszakában.

A kis kövér gagyogó jószágot, a mint a butorokhoz fogózkodva kedves ügyetlenséggel tipeg ide-oda a szőnyegen, azután a beszédes, „kérdő korszak“, a mikor a kis kíváncsi sokszor zavarba hozza az embert naiv kérdéseivel.

Az első kötés. A számlayon ül anyja lábai mellett, ujjacskáit és könyökeit illesztgeti, mi annyi megerőltetésbe kerül, hogy rózsás nyelvét és ajkát harapdálja.

Az első ut az iskolába. Elfogultan csókol kezét édesanyjának, de ragyogó arccal tér vissza, zsebkendő és fejszalag nélkül ugyan, de két-három hasonló koru barátnéval. Ettől kezdve gyakran elszakadoznak ruhácskái és harisnyái.

De mulnak az évek és a kis szeleburdi leányból hosszú hajfonattal kényeskedő leány lesz, melylyel örökké babrál, még akkor is, a mikor nagy buzgalommal hajtogatja a francia leczkét:

— As-tul une fleur? — Non, mon, ami, mais mon oncle a une tulipe.

Következik az időszak, a midőn „Fáni hagyományai“ könyvet facsarnak ki szemeiből és viszont ő is számos első- és másodéves bölcsészben ébreszt elégikus hangulatot. Édes anyjához gyakran intéz olyan kérdéseket, melyekre ez legjobb akarata mellett se képes őszintén válaszolni. Később azonban kinyílnak a szemei — és többé nem faggatja anyját kérdéseivel, mert barátnői szívesen nyújtanak neki felvilágosítást az emberi élet homályos kérdéseiről.

E képek váltják fel gyorsan egymást Liza

képzeletében és könyvek közt esőkolgatja a kis cipőt, mely asszonyi életének legboldogabb napjait, anyaságát juttatja emlékezetébe.

Ismét lehajol és átkutatja a ládát, kihány belőle minden lim-lomot, de a mit keres, a kis cipő párját, nem tudja megtalálni. Fölnit egy második ládát, majd egy harmadikat — a kis cipő nincs sehol. Erre eszébe jut, hogy a keresett ereklye talán iróasztala fiókjában van. Szívá. hez szoritja a kis páratlan cipőt és leszalad a lépcsőn, hol ismét az aszkóros leány méla bölcső-dala hangzik a fülébe.

— Ah, a boldogtalan! — mormogta eléré. kenyülve, — mit tud róla dalolni? — és besietett szobájába.

Már beakonyodott és a szobában sötét lett. Gyertyát gyújtott és minden fiókot átkutata, tott, de a kis cipő nem volt sehol.

Kétségbeesve csapta össze kezeit, mire mögötte egy mély hang szólalt meg nyugodtan:

— Talán segíthetnék, kedvesem?

Ijedten nézett hátra. Férje állt mögötte.

— Nem, nem, — válaszolt neki izgatottan, te nem tudsz nekem segíteni!

— Hát ha mégis, — szólott az engesztelő hangon, — hiszen nem egyszer megtörtént már.

Kezébe vette az elfakult papirost, melybe a cipőcsokré volt sodorva.

— Hagyd, ne nyulj hozzá, — kiáltott Liza idegesen. — Az enyém senki se érintse!

— Az enyémet se, — szólott a férj remegő ajakkal és kabátja zsebéből a cipőcsokré párját vette ki.

— Ah, nálad van! — kiáltott az asszony és hangja zokogásba fuladt.

— Nálam, édesem, menyasszonyi leveleiddel együtt. — És néhány rózsaszínű levelet húzott ki oldalzsebéből.

Liza a férjére nézett és úgy tetszett neki, mintha szemeiben könyveket látott volna. Zokogva borult keblére és a féltékenyen őrzött kis cipőt kezébe nyomva, e szavakat suttogetta fülébe:

— Te jobban megőrizted a magadét, mint én: őrizzük ezután mindaketten.

B. H.

KÜLÖNFÉLÉK.

* Asszony, a ki kormányzó akar lenni. Ez a vállalkozó szellemű hölgy természetesen Amerika szülőtte, ha ugyan nem valami dus fantáziával megáldott amerikai riporter agyában született meg. Az illető hölgyet Mayer A. Francziskának hívják és Chicagóban lakik. Az őszi választások alkalmából kikiáltotta önmagát — kormányzó-jelöltnek és egy programmot tett közzé, melybe minden párt programjából a legjobbat vette. Jelölttségét a néppel kiáltványban tudatta, melyben többi közt ezeket mondja:

„Szeretnék a szép Illinois kormányzója lenni. Szeretnék ugyanis másoknak is, magamnak is hasznára lenni. Hiszen olyan sok van, minek történni kellene a polgárok érdekében. És ez mind meg fog történni, ha én leszek a kormányzó. Mióta törvénytelenül be voltam zárva Kaukakee-ban, mindig érzem a vágyat, kormányzóvá lenni; ez elhatározást az a gyalázatos mód érlelte meg, melylyel amaz intézet lakóival bánnak. Azt mondják ugyan, hogy nem vagyok választható, mert nem vagyok választó; de ily esekélységnek nem szabadna figyelembe jönni, ha polgárok valóban jó kormányzót óhajtanak“.

A chicagói lapok ugyan attól tartanak, hogy a jó asszony még egyszer elvándorol Kaukakeeba, az örültek házába, mielőtt kormányzó lehetne belőle, de azért mondtak már kormányzójelöltek bolondabb dolgokat is, mint melyeket Mayer A. Francziska hirdet.

* Titokzatos halál. Egy berlini újság tudósítójának titokzatos esetet mesélt Affalinov orosz herceg, ki a minap érkezett nejével együtt a német fővárosba. A her-

REGÉNY.

A „Világ Szive“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: Krampera János.

(Folytatás.)

64.

MÁSODIK KÖTET.

I. FEJEZET.

A Sziv Városa.

Másnap reggel még sötét volt, mikor Zibabay hangjára felébredtünk:

— Keljete fel, — mondá — ideje, hogy utra keljünk!

— Itt vannak már a hordszékek? — kérdém.

— Nincsenek s pár óra előtt nem is lehetnek itt. Szeretném azonban még ma éjjel elérni a várost, induljunk hát el gyorsan, majd találkozunk velük.

Nem tehetvén mást, felkeltünk s úgy a hogy tudtuk, magunkra szedjük a számunkra kikészített belföldi ruhát, mert a magunké már csupa rongy volt s abban szégyeltük volna magunkat mutogatni. A közös szobában már ott találtuk Zibabayt és Mayát.

— Egyetek, — szolt az ételre mutatva az öreg, — aztán gyerünk! Tíz percz múlva kinn voltunk. Szél ugyan nem volt, de abban a magasságban oly éles a levegő, hogy ugyancsak kaptunk rajta, hogy serape-jainkba burkolózhattunk s Zibabay vezetése alatt szapora léptekkel haladhattunk előre. Eleinte szürkület volt, de nemsokára előbukkantak a még fel nem kelt nap sugaraitól megáryozott hófedte csuesok, bár a hegyoldalakat még teljes sötétség borította. A mint lassan lassan kivilágosodott, kivehettük, hogy az alattunk elterülő országnak alakja egészen olyan, mint egy csésze. A hegyek, melyeken mi állottunk, képezték a karimát, a csésze fenekén pedig ott feküdt a havasokból eredő számtalan folyó által táplált tó, a benszülőttek Szent Vize.

Jobban azonban nem igen vehettük szemügyre, mert lábaink alatt terebélyes ködrétegek terültek el, mozogva és ide-oda görögve, mint az ózeán hullámai. Ugy tetszett, mintha egy világnak térképe feküdné letakarva előttünk, a mint száraz-földek, tengerek és szigetek merültek fel, csak azért, hogy újra eltűnjenek s új és új alakulásnak adjanak helyet.

— Nemde, hogy szép látvány? — kérdé Maya. De várjatok csak, majd, ha a köd felszakad! Nézzétek, már kezdődik is!

A mint ezt kimondá, a ködtenger egyszerre vékonyodni kezdett és közepén kétfele nyílt. Az úgy képződött nyíláson át először a pyramisok és templomok csucsai, majd a városnak, a Világ Szivének egész látóképe is felbukkant, mintha csak lebegne a Szent Vizek tükörén. Jó messze volt tőlünk, de most, hogy az éjjeli köd nem tette sűrűvé a levegőt, oly tiszta volt a légkör, mi pedig oly nagy magasságban állottunk, hogy úgy látszott, mintha az egész közvetlenül lábaink alatt feküdné. A város, melyről kivehettük, hogy fallal van körítve, márványból, vagy valami ehhez hasonló hófehér kőből volt építve, mely a rátűző nap sugaraitól égni látszott.

Az egész egy szivalaku szigeten feküdt s a szigetnek partjait körülövezve és messzebbre terjedve, semmint szemünk beláthatta volna, terült el a Szent Tónak szikrázó kék vize. A ködgyűrű mindinkább felfelé szállott a hegyoldalon, végre eltűnt s helyette tiszta napfény töltötte be a esészalaku völgyet. Most már egészen jól láthattuk a tónak zöldelő nádszegélyvel övezett partjait, a körülte elterülő ezüstös folyamok által behálózott zöld mezőket, ezek felett pedig a hegyoldalon csaknem a hó vonaláig terjedő rengeteg tölgy és cedrus erdőt. Jobb és balkezünk felől a hegység egészen a láthatárnak ködbe vesző kékjéig terjesztette el méltóságos gerincét; egyes helyein mintha őrt állana, nyult az égnek

egy-egy hófödte nagy orom, csucsá valami rég kialudt vulkának.

— Im, itt fekszik az én szülőházam, — mondá egy büszke kézmozdulat kíséretében Maya, — tetszik neked, fehér ember?

— Annyira tetszik, Maya — felelé Striekländ — hogy most még kevésbé értem, mint valaha, hogy miért akarod itt hagyni.

— Mert bár a tavak, hegységek és kincsesel tele városok igen szép dolgok, nem ezek, hanem az emberek közt, a kikkel élünk, kell keresnünk boldogságunkat.

— Sokan lám, nem így gondolkoznak, Maya. Azt mondanák, hogy magunkban kell keresni és fellelnünk a boldogságot. En legalább boldog tudnék egy ilyen országban lenni, mint ez is.

— Most így gondolkozol — szolt Maya eltűnődve, — de ha majd ott fogsz élni a városban odalent, majd megváltozik a te gondolkodásod is. Oh! — kiáltott fel szenvedélyesen — hidd el nekem, hogy ha csak egy kissé is törődnél velem, soha sem léptük volna át ezt a hegységet. De te nem törődöl velem, legalább is nem igazán, mert úgy látom, hogy az egész idő alatt félig-meddig restelted viszonyodat azzal az indián lánnyal, akibe jóformán kénytelen voltál beleszeretni, mert esinos volt, sokat voltál vele együtt s történetesen életedet mentette meg.

(Folyt. köv.)

Menetrend.

Érvényes 1900. évi május hó 1-ső napjától.

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		416	1027	901	1236	710	1200*
P.-Ladányba	érk.	503	1128	948	145	840	128
Nagyváradra	"	639	148	—	342	—	342
Szeghalomra	"	—	—	—	421	—	421
Budapestre	"	940	545	150	810	—	602

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		1144	936	626	233	514	741
* Csak kedden közlekedik.							

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		1217	356	256	522	758
Ér-Mihályfalvára	érk.	100	458	357	635	913
Nagy-Károlyba	"	136	603	500	759	1040
Szatmárra	"	220	708	611	917	1203
Királyházára	"	315	827	733	136	—
Taraczközre	"	433	1011	914	—	—
M.-Szigetre	"	456	1050	950	—	—
N.-Bocskóra	"	532	1203	1102	—	—
Körösmezőre	"	730	340	145	—	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		751	1012	355	1216	645
---	--	-----	------	-----	------	-----

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		822	401	658
Nyiregyházára	érkezik	939	518	816
Királytelekre	"	1012	558	935
Szerencsre	"	1121	703	1043
Kassára	"	330	—	556
S.-A.-Ujhelyre	"	439	814	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		807	1207	753

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		835	431	—
Sárándra	érkezik	916	504	—
Nagy-Léta-Vértesre	"	1043	618	—
Derecskére	"	957	545	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		718	313	—

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		442	421	—
Ohat-Kócsra	érkezik	734	659	—
Tisza-Füredre	"	832	756	—
Füzes-Abonyba	"	1024	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		800	545	—

Debreczenből az alábbi állomások felé indul		520	1120	406
Hajdu-Nánásra	érkezik	817	118	621
Büd.-Szt.-Mihályra	"	852	—	658
Tisza-Lökre	"	917	—	729
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik		817	330	635

Az éjjeli idő este 6 órától reggeli 5.59 perczig a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van jelölve.

A vastagabb számjegyek gyorsvonatok érkezési és indulási idejét jelzik.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

ezegi pár, a mikor Kievből elutazott, a vasuti kocsiiban egy magasállású idősebb úrral ült szemközt. Mellette egy elegáns fiatal ember ült, aki Rigában az idősebb úrral beszélgetett. A mikor beesteledett, a fiatal ember az ablakhoz lépett, miközben érintette szomszédját, ki erre halkán fölkiáltott. A fiatal ember bocsánatot kért azzal, hogy kabátjában bizonyosan tü volt. A legközelebbi állomáson a fiatal ember kiszállt, az öreg ur pedig lefeküdt. Moszta állomáson egy másik ur szállt be a kocsiába s hogy leülhessen, föl akarta kelteni az öreg urat, ki azonban nem felelt. Halott volt. Azonnal jelentést tettek a dolgról és orvost hívtak, ki a halott karján egy kis szurási sebet konstataált, melynek a szélei feketék voltak. Eszébe jutott ekkor a herezegnek az elegáns fiatal ember és az öreg ur fölkiáltása, a mikor az karját érintette. Ugy az orvos, mint a herezeg meg van győződve, hogy az öreg ur anarkista merényletnek esett áldozatul.

* Színek hatása az idegekre. Régóta észlelt tény, hogy különböző színek különböző hatást idéznek elő az ember érzetében. Beszélnek meleg színekről, melyek közt legelső sorban a vöröset értik; hideg színekről, minő a kék s élénk színekről, minő a sárga. Minden finom érzékű ember minden lépten-nyomon azt a megfigyelést teszi, hogy az egyik szín kellemesen, a másik kellemetlenül hat rá. Parville fiziológ számos kísérlettel megállapította, hogy a spektrumnak vörös széle az idegeket izgatja, míg a másik széle (a zölddel, kézzel és violával) megnyugtatja. Egy másik fiziológ vörös fény alkalmazásával mesterségesen előidézte a szédülés érzetét s viszont ezt az érzetet vörös és zöld sugarak váltakozásával eltüntette. Egy gyárban, mely fotográfiai lemezeket gyárt, a munkások hangulatát, kedélyállapotát lényegesen megváltoztatták az által, hogy az addigi vörös fény helyett zölddel világították a munkatermeket. Az előtt a munkások nagyon élénken, szinte izgatottan társalogtak egymással, míg most nagyon nyugodtak. Ezekből következik, hogy idegbetegeknél a színek higiéniáját nem szabad figyelmen kívül hagyni s valószínűleg nagyon helyes elvnek hódolnak azok a gyógyhelyek, melyek azokat a betegeket, kiknek föltétlen nyugalomra van szükségük, violaszín sugarakkal bevilágított szobában tartják.

RÖPPENTYÜK.

* Veszélyes helyen. Egy turista találkozik egy fiatal hölgygyel a sziklák között. Ismervén egymást, csakhamar együtt folytatták utjukat. Egy veszélyes helyen a férfi odaszól a hölgyhöz:

— Kisasszony, ez a hely igen veszélyes! Szabad kérnem a kezét?

— Beszéljen kérem a mamával! — mond a hölgy elpirulva.

* Vendéglőben. Vendég: Ez már mégis sok, hogy az embernek olyan asztalkendőt adnak, hogy keztü nélkül meg so lehet fogni!

Pinczér: Oh kérem alássam, az mindössze egy kis barna mártás, — kedden mindig marhasült van hagymamártással, pénteken pedig hallesben gombóc és ma már szombat van, hát bizony az asztalkendő sem lehet már olyan tiszta.

* Gözfürdőben. Kizlstein: Váj de hideg ez a tosch.

Khon (bundakereskedő): Tholán szolgálhatok edj bondával, thessik az özetembe jönni.

* Mentség. Tanár (a diákhoz, kit pipázás közben lepett meg): Micsoda? Te pipázol?

Diák: Kérem, apámat akartam meglepni születésnapjára e pipával és hogy szebb legyen, hát kiszívom.

* Megfordítva szeretné. — Ne busulj Iozig — szolt a bíró, a zsidó panaszát végig hallgatván, — ha Dávidnál is van a pénz, de nálad van az igazság.

— Áj-véh! kéremlásem, sakkal jobban szeretném aztat megfordítva: lenne én nálam a pénz, Dávidnál meg lenné mogát az igazság!

Kiadó urilakás

Kossuth-utcán 26. sz. alatt, földszint az utcára 5 szoba, üveges előszoba és mellékhelyiségek **azonnal érbevehető.** Szép udvar, jövizű kut. mosóház. Értekezhetni **Kardos László** Kossuth-utcai üzletében.

1900. V. 1/16.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. törvényszék 19222/99. P. számú végzése által dr. Nagy Gábor ügyvéd által képviselt Áncsán Mária Szabó Györgyné h.-dorogi lakos végrehajtató javára, Volosinovszky Miklós és neje h.-dorogi lakosok ellen 176 korona tőke, ennek 1899 december hó 14. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 345 korona perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 620 koronára becsült 2 darab ló, egy darab csikó, 1 lószekér és tengeriből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az 1900. V. 1/16. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Volosinovszky Miklós és neje h.-dorogi lakosok lakásán leendő eszközzésére **1900-ik év augusztus hó 16-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt H.-Nánáson, 1900-ik évi augusztus hó 6-án.

Oláh Gábor.
h. kiküldött.

540.
1900.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának f. évi szeptember havi bizottsági közgyűlésén egy rendőrfogalmazói és egy számvevőségi számtisztai állás fog választás útján beöltetni.

A rendőrfogalmazói állás évi 1800 kor. fizetés és 400 kor. lakbérből, a számvevőségi számtisztai állás pedig 1800 korona fizetés és 300 korona lakbérből álló javadalmazással van egybekötve.

Felhivom az ezen állásokra pályázni kívánókat, hogy felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez, f. évi szeptember hó 15-éig annyival inkább benyújtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1900. augusztus 1-én.

Gróf Degenfeld József,
főispán.

Pincze

hordós és üvegezett borok beraktározására kiválóan alkalmas, a **Kossuth-utca** elején kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Geréby Fülöp utódai cég Debreczenben.

Ajánlja kiváló minőségű

friss fűszer- és csemege-árufkkal
dusan felszerelt raktárát.

Az éppített és gazdaközönség szives figyelmét felhívjuk következő cikkeinkre, melyekből állandó nagy raktárt tartunk s előnyös árban számítjuk, u. m.:

Portland- és Román-Cement,

tiszta asphalt bitumenből készült
Asphalt fedéllemez,
Kőfedéllemez,
Elszigetelő lemezek.

Közönséges, valamint legfinomabb kristályos
Carbolsav, Carbolineum,

Vidéki megrendelések azonnal a legnagyobb gondal eszközöltetnek.

Creolin,
Kocsikenőcs, legjobb kék, uszó
Külöféle gépkenő-olajok,
Towott-kenőcs és
Finom Vazelin bőrkenőcs.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvételnek
kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

Nyomatott a „Csokonai“-nyomdában Debreczenben.

Levélpapírok

kereskedelmi levelezéshez negyed és nyolezad alakban, fehér, vonalzott, koczkázott és merített minőségben, **nyomással** és anélkül.

Doboz-levélpapírok egyszerű, finomabb, valamint a legnagyobb fényűzéssel és művészettel kiállított formában.

Billet du Correspondence, esinos tokokban.

Legujabb

„**Monopresse**“

melylyel mindenki a legegyszerűbb módon önmaga készítheti monogramjait.

Darabja 25 kr.

Névjegyek a legszebb nyomással.

Irodai papírok

mindenféle minőségben és vastagságban és pedig:

fogalmazó-,
középfinom irodai
legfinomabb „
okmány- és
miniszteri papír.

Író tollak, Tollszárák, Tentatartók.

Kuhn-, Soenneken- és Birmingham-tollak, egyenkint, tucatonkint és dobozokban.

Tollszárák óriási választékban a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, — fa, kaucuk, nikkell, szaru, sündisznó-tüske és esontból.

Irodai és disztentatartók, zsebben hordozható tentatartók fából, nikkeltől, mindenféle elképzelt alakban

nagy készlet olcsó árakon kapható a

CSOKONAI-
papírkereskedésben
Debreczen, Kossuth-utca 13.